

Rotterdam/Amsterdam, 18 maart 2020

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. mevrouw drs. C. van Nieuwenhuizen-Wijbenga
Rijnstraat 8
2515 XP 'S-GRAVENHAGE

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport
T.a.v. de heer H.M. de Jonge
Parnassusplein 5
2511 VX 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp: in werking stellen Havennoodwet

Excellenties,

Naar aanleiding van verzoeken van cruisevaartmaatschappijen om in de havens van Rotterdam en Amsterdam voor langere tijd ligplaats met cruiseschepen te mogen nemen, verzoeken de Havenmeesters van Amsterdam en Rotterdam, de GGD Rotterdam-Rijnmond en het Regionaal Overleg Acute Zorgketen u gezamenlijk om deze toestroom van schepen te (laten) reguleren. Op dit moment is er geen publiekrechtelijke bevoegdheid om cruiseschepen te weigeren of voorwaarden te stellen aan de komst van deze schepen. In verband met de mogelijke impact op de reguliere gezondheidszorg door de komst van vele duizenden bemanningsleden en/of passagiers is het noodzakelijk artikel 8 van de Havennoodwet in werking te laten treden. Artikel 8 van de Havennoodwet luidt:

Onze Minister is bevoegd de toegang tot-, het verkeer binnen- en het verlaten van havens te regelen, te beperken of te verbieden; hij kan hiervan mandaat verlenen.

In het mandaat is reeds voorzien in het Aanwijzingsbesluit noodwetgeving Infrastructuur en Milieu. Voor een nadere juridische onderbouwing van de wens om juist dit instrument in te zetten, verwijzen wij U naar bijgevoegd memo dat is opgesteld door de advocaten van 5.1.2e. Hieronder lichten wij onze wens nader inhoudelijk toe.

Binnen de mondiale scheepvaart is het uitgangspunt dat schepen een recht van vrije doorvaart hebben. Schepen hebben vooraf geen uitdrukkelijke toestemming nodig van de bevoegde autoriteit om een haven te mogen aandoen. Of een schip een haven aandoet, is gebaseerd op afspraken tussen de eigenaar van het schip en de terminal waar het schip wil afmeren. De havenmeesters hebben daarin derhalve geen formele rol.

Door de Corona-crisis ontvangen verschillende terminals in de haven van Rotterdam verzoeken van zeevaartmaatschappijen om hun schepen af te mogen meren. Op dit moment betreft dit acht zeevaartschepen die hebben aangegeven tussen 26 maart en half april in de haven voor langere tijd ligplaats te willen nemen of naar de scheepswerf te gaan. Aan boord van deze zeevaartschepen zitten in totaal ongeveer 3.500 bemanningsleden.

De haven van Amsterdam verwacht tot eind april ongeveer 475 rivercruiseschepen. Op riviercruiseschepen zijn gemiddeld 200 tot 220 passagiers aan boord die Amsterdam en omgeving bezoeken.

Voor de komst van deze cruiseschepen geldt dat op het moment dat er een corona-besmetting aan boord is of ontstaat doordat bemanning aan de wal besmet raakt, deze bemanning toch van de (reeds overbelaste) Nederlandse gezondheidszorg gebruik zal moeten maken. Het is ook aannemelijk dat (een deel van) de bemanning van boord moet of er van bemanning moet worden gewisseld. Dit zal dan een grote logistieke operatie vergen, los van de vraag of deze personen die voor het grootste deel niet de Nederlandse nationaliteit hebben überhaupt naar huis kunnen gelet op de vele landsgrenzen die momenteel gesloten zijn.

Nederland is een zeevarend land. Het is dan ook niet de intentie om op grond van de Havennoodwet alle cruiseschepen buiten te houden, maar regulatie is wel noodzakelijk om te voorkomen dat de Nederlandse havens overspoeld worden door cruiseschepen, met alle mogelijke gevolgen van dien. Cruiseschepen die onder Nederlandse vlag varen of die in Nederland een scheepswerf bezoeken zouden wat ons betreft onder voorwaarden wel welkom zijn. Die voorwaarden die gesteld moeten worden zien dan bijvoorbeeld op het aan boord houden van de bemanning en het hebben van adequate medische zorg aan boord.

Zoals hierboven aangegeven is nu de beslissing of een schip naar een haven komt, een beslissing die tot stand komt tussen private partijen, zonder formele rol van de havenmeesters. Ook is deze beslissing in de regel markt gedreven en wordt het publieke belang daarbij niet meegenomen. Gelet op de concrete verzoeken van cruiseschepen om in de havens ligplaats te nemen, is deze bevoegdheid onontbeerlijk om te voorkomen dat op korte termijn een groot aantal cruiseschepen in de havens ligplaats neemt. Daarenboven verwachten wij een toenemend aantal verzoeken van cruiseschepen dat de Nederlandse havens wil aandoen, nu meer en meer havens om ons heen wél de toegang tot de haven reguleren.

Ook voor de nabije toekomst zien wij mogelijke ontwikkelingen die nopen tot het reguleren van het scheepvaartverkeer. Te denken valt bijvoorbeeld aan een uitval van beschikbare loodsen, sleepdiensten, maar ook in personen die de scheepvaart via Vessel Traffic Services begeleiden. Op het moment dat in deze sectoren tekorten ontstaan, willen wij het scheepvaartverkeer kunnen reguleren om te voorkomen dat onveilige situaties ontstaan. De huidige wet- en regelgeving biedt ons daarvoor momenteel onvoldoende ruimte. Artikel 8 van de Havennoodwet zou ons die ruimte wel bieden.

Gelet op het bovenstaande en de juridische uiteenzetting zoals die in de bijlage is toegevoegd, verzoeken wij u de Havennoodwet in werking te laten treden en artikel 8 van de Havennoodwet aan ons te mandateren.

Wij beseffen dat dit een ingrijpende maatregel is, maar benadrukken tegelijkertijd dat dit een maatregel van tijdelijke aard is. Om u comfort te geven dat wij proportioneel gebruik maken van deze bevoegdheid, stellen wij voor dat wekelijks door ons gerapporteerd wordt over de uitoefening van deze bevoegdheid aan de 5.1.2e zodat op deze wijze door uw ministerie vinger aan de pols kan worden gehouden.

Hoogachtend,

R.J. de Vries
Havenmeester van Rotterdam
Rijkshavenmeester regio Rotterdam-Rijnmond

J.H.M. Mateyo
(Rijks)Havenmeester
Directeur Centraal Nautisch Beheer

Drs. S.V.H. 5.1.2e
Directeur Publieke Gezondheid
GGD Rotterdam-Rijnmond

Prof. dr. E. Kuipers
Voorzitter Regionaal Overleg Acute Zorg
Voorzitter Raad van Bestuur Erasmus MC